

Diplomová práce

Jméno a příjmení (student/ka): Bc. Terezie Radoměřská

Oponent: PhDr. Jan Stříbrný

Posudek oponenta:

Terezie Radoměřská ve své diplomové práci „Poměr mezi katolickou církví a národním socialismem v Německu v předvečer II. světové války“ zpracovala toto závažné téma s velkou důkladností. Precizně ukázala, jaké metody a prostředky uplatňovala nacionálně socialistická vláda k postupnému oslabení a eliminaci vlivu katolické církve v období od převzetí moci v roce 1933 do vypuknutí války v září 1939.

Text má velmi logickou a přehlednou strukturu a vznikl s využitím základních editovaných pramenů a především rozsáhlé sekundární literatury, a to včetně publikací nejnovějších. Tento důkladný přehled v odborné literatuře umožnil autorce podat v úvodu zasvěcené hodnocení jednotlivých etap při zpracování dané problematiky v německé, ostatní zahraniční i české historiografii. To považuji za první přínos této práce.

Autorka nejprve stručně popsala nesmiřitelný postoj národních socialistů a samotného Adolfa Hitlera k náboženství a pak na chronologické ose ukázala jednotlivé kroky nacionálně socialistické vlády, která rychle dosáhla likvidace politického katolicismu (Centrum, BVP), katolických spolků i tisku, a to s využitím nástrojů politických, administrativních, ekonomických i soudních (devizové a mravnostní procesy).

Za nejcennější považuji kapitoly, které se věnují analýze zvolené taktiky biskupů / biskupských konferencí a Vatikánu vůči bezskrupulózní moci. Od naděje v zaštitění pozic, zájmů a aktivit církve mezinárodní smlouvou (konkordát z července 1933), přes poznání, že u nacistické moci nelze očekávat dodržení jakýchkoli závazků (léta 1934-1936), až po otevřené pojmenování reálného stavu a vyznavačský postoj, že víra v Ježíše Krista a nacistická ideologie jsou zcela mimoběžné (encyklika *Mit brennender Sorge* z března 1937). Autorský text pak končí kritickými rozpaky nad postoji většiny biskupů při vypuknutí války na prahu září 1939.

Práce je napsána s odbornou erudicí, zaujetím a étosem a nevyhýbá se ani některým aktualizacím (viz mravnostní delikty kněží v předmluvě). Autorka k tématu přistupuje

s objektivitou, přestože neskrývá sympatie k ohrožené a perzekvované církvi a věřícím, někdy až s apologetickými rysy.

Faktografické připomínky:

- s. 20 – v Hessensu-Darmsadtu – buď Hessen-Darmstadt nebo v Hesensku-Darmstadtsku
- s. 30 (2x) – Franz von Papen – nikoliv Pappen
- s. 53 a 90 (2x) – Bertram – nikoliv Bertrám - jde asi o přehlédnutí, jinde je správně Bertram
- s. 66 a 110 – transkripce jména Goebbels – nikoliv Göbbels

Připomínky k překladu:

- s. 12 (2x) – Der Stellvertreter – Zástupce / Náměstek – přestože oba významy jsou adekvátní, v naší kulturní tradici se název Hochhutovy hry překládá jako Náměstek
- s. 19 – Leitsätzen – zásady (event. směrnice) – nikoliv hesla
- s. 49 – Die völkische und Nationalsozialistische Idee [müsse] ... - Národní a národně socialistická idea [má] proniknout...
- s. 70 – „Winke betr. Aufgaben der Seelsorger gegenüber glaubensfeindlichen Vereinigungen“ – Pokyny týkající se úkolů duchovních vůči sdružením nepřátelským víře
- s. 93 – „die einzelnen Eingriffe ... zusammenzustellen und ... das Einstellen weiterer Verletzungen zu verlangen“ - „jednotlivé zásahy ...sepsat / evidovat a ... požadovat zastavení dalšího porušování“

Připomínky ke gramatice a stylistice:

- s. 5, 3. odst. - ... ve své většině příslušníky některé...
- s. 12, 1. odst. – V důsledku toho přišla velká vlna morálního odsuzování ohledně chování...
- s. 14, 2. odst. - ... které obracejí svůj zájem...
- s. 35, 1. odst. - ... napříč všemi vrstvami obyvatelstva.
- s. 46, posl. odst. – Dalším mezníkem... se stal 27. duben 1934,...
- s. 50, 3. odst. - ..., aby (se jim podařilo – vypustit!) strukturu a ... organizace zničili.
4. odst. - ... v úmyslu, aby jakákoli katolická organizace v jejich ... vyvíjela činnost.
- s. 62, posl. odst. – drezurou – nikoli drezúrou
- s. 110, 3. odst. - ... se ... míjejí účinkem...

Drobnou vadou na kráse je také řada korektorských přehlédnutí (záměna písmen, přesmyčky písmen, chybějící/přebývajících písmena), která jsou vyznačena v originálu práce.

Přes uvedené připomínky rád konstatuji, že práce je z formálního, obsahového, metodologického i jazykového hlediska velmi dobře zpracována. Představuje, zvláště v českém prostředí, velmi cenný příspěvek pro kvalitní poznání této závažné problematiky. Diplomovou práci plně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 26. 5. 2010

.....
podpis oponenta